

NVE,
Postboks 5091 Majorstuen,
0301 Oslo

Aurland, den 19.2.24

UTTALE TIL REVISJONSDOKUMENT FOR AURLANDSVASSDRAGET

Aurland fjellstyre handsama revisjonssaka som sak 4/24 i møte den 5. februar.

Samrøystes vedteken uttale:

Aurland fjellstyre har følgjande merknader til revisjonsdokumentet som er utarbeidd av Hafslund Eco:

- Sommarvasstand i Vetlebotnvatnet: Gjeldande instruks for dette magasinet (brev frå OED 18.12.1978) seier at det i sommarsesongen (1. juli – 15. sept) ikkje skal pumpast vatn frå Vetlebotnvatnet til Nyhelleren når vasstanden i Vetlebotn er under 1023 m.o.h., altså 2 m under HRV, som er 1025 m. Hafslund Eco ynskjer å kunna køyra med pumping heilt ned til kote 1020. Argumentet deira for dette er at køyringa av kraftstasjon og pumping då vil verta meir fleksibel, og ein unngår nokre stopp-/startepisodar i Aurland 3. Fjellstyret meiner at 5 m tapping av magasinet under HRV om sommaren vil verta svært dårleg motteke av dei som driv med fiske i vatnet, og meiner at fiskeinteressene her bør prioriterast. Det tilseier at vilkåret om at vatnet ikkje skal under kote 1023 i sommarsesongen bør haldast på og vera med i dei nye konsesjonsvilkåra.
- Sommarvasstand i Vestredalsmagasinet: Gjeldande instruks frå OED (brev 18.12.1978) seier at vasstanden så vidt mogleg skal haldast over kote 1150 i sommarsesongen, dvs. ikkje meir enn 2 m tapping under HRV. Her føreslår Hafslund Eco at omsyn til flaumdemping og omsyn til minstevasføring i elva (Stemmerdøla, 1 m³/sek.) skal ha prioritet framfor å halda denne vasstanden i magasinet. Fjellstyret meiner her at fiskeinteressene må prioriterast, og ber om ei formulering i vilkåra som seier at vatnet ikkje skal tappast under kote 1150 i tida 1. juli-15.september, og at dette berre kan fråvikast av omsyn til flaumdemping. Minstevasføringa i Stemmerdøla vil i alle høve vera sikra gjennom at det er lagt inn eit røyr som gjev inntil 1 m³/sek til elva.
- Tiltak for villrein: Rapporten drøftar over fleire sider (s 108-112) konsekvensar som kraftutbygginga kan ha hatt for reinstrekka i villreinområdet, med utgangspunkt i kravet om revisjon som villreintvalet og villreinnemnda sende til NVE i 2017. Der var dei neddemde trekka kring Nyhellermagasinet trekte fram som dei viktigaste, når det gjeld ulemper utbygginga har hatt for villreinstamma. Dette er heilt i samsvar med det som har vore fjellstyret si haldning i dei 50 åra som har gått sidan den første konsesjonen vart gjeven. Eit utdrag frå ein uttale dåverande fjellstyre sende til Aurland formannsskap i 1973, i samband med Oslo Lysverker sin søknad om endring av konsesjonen til å gjelda oppdemming av det store Nyhellermagasinet, kan illustrera dette: «*Aurland fjellstyre finn reguleringsendringi so omfattande, og med so uheldige innverknader, at vi vil frårå søknaden. Skulle konsesjon likevel verte gitt etter den nye plan, må det reisast ein del tiltakskrav.....Millom Volanut og Vampen, og frå Vampen over Kongshellerelv, vil den nye dammen bli forholdsvis grunn. Her må det fyllast ut kunstig trekk for for rein.*»

Det som er positivt å registrera, er at Hafslund Eco no ikkje avviser at utbygginga kan ha hatt negative konsekvensar for villreinen, og at det kanskje er på sin plass at regulanten gjer nokre grep for å betra tilhøva. Ein konklusjon ein finn i revisjonsdokumentet er at regulanten vedgår å ha eit visst «eigarskap» til nokre av problema for villreinen i Nordfjella, og vidare reknar med å bli pålagt å betala inn til eit felles villreinfond. Det vert argumentert for at kostnaden med eventuelle tiltak må dekkast av dette fondet, og ikkje påleggjast regulanten åleine. For fjellstyret og andre lokale villrein- og jaktinteresser vil det ha lite å seia kor pengane vert henta, berre dei gode tiltaka vert gjennomførde. Etablering av ei «landbru» over Kongshellersundet (i dokumentet feilaktig kalla Nyhellersundet) vert trekt fram som eit aktuelt tiltak som Hafslund Eco kan vera open for å vera med på, gjennom eit «spleiselag.» Dette er positive signal frå Hafslund Eco. Fjellstyret meiner at eit punkt om at det skal etablerast landbru over Kongshellersundet bør koma inn i dei reviderte konsesjonsvilkåra. På lengre sikt, når bruken får etablert seg, vil det kunna letta trekka for villrein i området, og føra til at Stemmerdalsfjelli og områda mot fv. 50 og Geiteryggen vert tekne meir i bruk.

- Fisk: I revisjonsdokumentet vert det stilt spørsmålsteikn ved om fiskeutsetjingar i reguleringsmagasina framleis kan reknast som veleigna tiltak. Til dette er å merka at erfaringane er at utsetjingspålegga, slik desse vart utforma av DN i 1983, ikkje ville ha fungert etter intensjonen dersom dei vart følgde slavisk. Når ein derimot tek omsyn til fiskeintensitet ut frå fangstrapportar, og prøvefiske som dokumenterer tilstand og kvalitet på fiskebestanden, og justerer utsetjingsmengdene ut frå dette, har resultatet synt seg å verta bra. I dag kan ein trygt seia at alle regulerte vatn i statsallmenningen har svært attraktive fiskebestandar å fiska på. Men det er svært viktig å halda på, og følgja opp, kravet som ligg i gjeldande konsesjonsvilkår, § 9, pkt. 6: «*Konsesjonæren plikter å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser innan reguleringsområdet.*» Like eins går fjellstyret inn for å behalda pkt 1 i den same paragrafen: «*Å sette ut yngel og/eller settefisk. Vedkommende departement bestemmer også hvilke fiskearter og -stammer som skal benyttes, samt tid og sted for utsettingen og fiskens størrelse og kvalitet.*»

Med helsing
Aurland fjellstyre

Erling Nesbø
-leiar-

Harald Skjerdal
-sekretær-